

Cotidianul.

Arta pe ruinele nou-nouțe ale capitalismului

22 Mai 2009 Andra Matzal

Până pe 20 iunie, parterul unei luxoase clădiri de birouri din Amsterdam, părăsită în urma crizei de pe piața imobiliară, va fi "invadat" de lucrările prin care 21 de artiști - printre care Iosif Kiraly, Călin Dan, Ana Maria Micu, Cătălin Petrișor, Victor Răcățău și Liana Dragomir - investighează câmpurile de forță ale timpului prezent.

"... Expectations" este conceptul sub care curatoarea Maria Rus Bojan a ales să asedieze, alături de cei peste douăzeci de artiști invitați să participe la expoziție, unul dintre spațiile care cartografiază efectele crizei financiare și, implicit, impasul pe care capitalismul, cel puțin în forma lui actuală, îl traversează. Mai mult, statementul acestui proiect este completat prin ceea ce derivă din învecinarea spațiului de expoziție cu sediul olandez al celebrei Case de licitații Sotheby's, reper care aduce în discuție felul în care mecanicile capitalismului au participat masiv la schimbarea politicilor artistice și a pieței de artă.

Într-un context în care personaje precum Roman Abramovici își traduc, în parte, statusul social și puterea de cumpărare prin acumularea cât mai multor opere de artă, Maria Rus Bojan încearcă să redeschidă un discurs cimentat de presiunea eficienței și a validării de către mase. "Ceea ce vrem este să atragem atenția că acesta este un model vetust - că pe piața secundară consacrarea este direct proporțională cu grosimea portofelului celor care licitează - și nu este neapărat efectul calității reale, ci doar un soi de vânare care se pliază pe direcția vântului. În momente de criză, ca acum, când toate piețele se contractă, ceea ce rămâne este doar afirmația sinceră care capătă formă din convingere și din urgență interioară", și-a explicat curatoarea premisele pentru cotidianul.ro.

Lucrările prezentate în această expoziție aparțin unor artiști care, provenind din spații și ecuații socio-politice diferite, filtrează diferit tensiunile acestui moment de criză - care, dincolo de prăbușirea unor modele economice, scoate la iveală inconsistența "bulei" culturale -, rezultatul final al proiectului "... Expectations" fiind un soi de puzzle vizual în care sunt deghizate critici de fond. Alături de artiștii români, la rândul lor aparținând unor decupaje istorice diferite - Călin Dan și Iosif Kiraly, amândoi din generația subREAL, respectiv Ana Maria Micu, Cătălin Petrișor, Victor Răcățău și Liana Dragomir din "generația tânără" -, mai expun, printre alții, argentinianul [Sebastian Diaz Morales](#), chinezoaica [Xing Danwen](#) sau [Ulay](#), celebrul partener de viață și artă al Marinei Abramovici.

Aducând în proaspetele ruine ale capitalismului mostre din seria "Arhitectura emoțională", [Călin Dan](#) documentează fotografic istoria unui alt abandon. Cele două lucrări intitulate "Tarkovsky's Dissapearance" au fost realizate la Talin, în Estonia, obiectivul camerei îndreptându-se către clădirea abandonată a primăriei, a cărei estetică specifică anilor '60 și totodată retoricii comuniste trimite la imaginarul pe care Tarkovsky l-a construit în "Solaris". Conexiunea dintre acest spațiu și regizorul rus s-a dovedit cu atât mai valabilă, dat fiind că, după cum avea să afle mai târziu Călin Dan, "Călăuza" lui Tarkovsky a fost filmată la vreo 200 de metri de aceste vestigii ale regimului comunist.

Reconstruind vizual mecanismele memoriei, [Iosif Kiraly](#) a expus la Amsterdam două lucrări din seria "Reconstructions", desfășurările panoramice fiind realizate din instantanee realizate în același loc, dar la intervale temporale diferite. Dacă prima lucrare reconstruiește secvențe din comuna Buzescu, una dintre cele mai puternice comunități de romi bogăți din România - unde, în 2000,

Kiraly a participat la un studiu alături de Mariana Celac și Marius Marcu Lepădat -, cea de-a doua imagine pune cap la cap câteva cadre din Iran.

Ana Maria Micu participă la "...Expectations" cu ansamblul principal al instalației "The Presentation", realizată în 2009, miza ei fiind o ilustrare a observației că "orice concept are tendința de a ocupa un spațiu virtual mai mare decât manifestările sale fizice. M-a interesat să prezint acest spațiu, prin explorare și delimitare. Am presupus că limitele virtuale ale unui semn își au originea în punctul apariției primare a unui alt semn și am urmărit acest drum înainte și înapoi, între text, pictură, desen și urme ale acțiunii", explică Ana Maria Micu. Din această instalație, prin care se recompunea interiorul unui depozit cu picturi lipite pe ziduri asemenea unor wallpaperuri, Maria Rus Bojan a ales compoziția care suprapune tabloul "Impossible to Say When", o scenă care decupează o îmbrățișare (ideea intimității fiind reluată și prin dimensiunile foarte mici ale picturii), peste un wallpaper în care este redat un gest de salut dintr-o întâlnire diplomatică.

Cătălin Petrișor, care la sfârșitul acestei luni va expune alături de Ana Maria Micu la Beijing, are expuse la Amsterdam patru tablouri, toate realizate în ulei și grafit pe pânză. "Memorial House", lucrarea care și ilustrează de altfel invitația pentru această expoziție, reflectă foarte bine tehnica prin care Petrișor își construiește efectul de multidimensional, efect reluat prin chiar tectonica accidentată a subiectivității pe care o redă. "Plec de la ceea ce eu consider a fi imagini pe moarte - imagini care spun doar un singur lucru, declarative, categorice. Prin adăugare sau eliminare de informații deschid cordul imaginii și îl păstrez deschis. Această operație deschisă, supusă contemplării, se ramifică și se transformă în noi semne. Mizez să declanșez în mintea privitorului reflectarea unor senzații, percepții sau reprezentări de o amploare mai mare decât semnificarea primară. Am observat cum simplul fapt de a nu concluziona un subiect generează o spirală a interpretării. Ceea ce urmăresc este să evit să închid un cerc în plan", își rezumă Petrișor strategiile de "laborator" personal.

"În labirint", lucrarea lui Victor Răcățău, acesta reconstruiește, prin trei picturi de mici dimensiuni, avataruri ale absenței, pe lângă simbolistica reciclată a labirintului artistul folosind imaginea unui minotaur - cel care, în mitologia greacă, locuia în labirintul construit de Dedal -, un portret de ascet - mediatorul perfect pentru ilustrarea jocului prezență/absență -, imaginea unor muguri (din nou, distanța de la potență la act) și a unei cochilii de scoică.

"... Expectations" punctează totodată lansarea agenției **MB Art Agency**, prin care Maria Rus Bojan își propune să promoveze formule de curatoriatic și artiști contemporani care "să reașeze valorile după alte criterii decât ale interesului de piață imediat".